Opłata pocztowa uiszczona gotówką
Nr. 280. Lwów Piątek dnia 30. Listopada 1923. Rok XLI.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 450.000 Mp., z dostawą do domu 500.000 Mkp., z przesyłką w Polsce 500 000 Mkp., w innych państwach 750.000 m.
CENA NUMERU 20.000 mp
Konto czekowe P. K. O. 140.561.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.
Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego". Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Posłowie Bobrowski i Stańczyk będą wydani sądom.

Uchwała klubu Piasta. — Grupa opozycyjna w Piaście zwiększyła się. — Nikt nie chce przyjąć referatu na plenum.

Warszawa tel. wł. (G) Dziś przedpołudniem odbywały się obrady klubu sejmowego „Piast" Rozpatrywano sprawę wydania władzom sądowym posłów (P. P. S.) Marka, Bobrowskiego i Stańczyka. Obecny na posiedzeniu min. Kiernik w dwugodzinnem przemówieniu domagał się wydania posłów. **Pos. Brodacki postawił wniosek, aby posła Marka sądowi nie wydawać natomiast wydać posłów Bobrowskiego i Stańczyka**; wniosek ten uzyskał większość głosów 22 : 13.

Pos. Marjan Dąbrowski oswiadczył, że strajk krakowski miał charakter ekonomiczny i że jeżeli socjaliści stanęli na czele to faktycznie po to by nie zrobiły tego czynniki niepowołane, w końcu postawił wniosek, by wogóle nie wydawać żadnego z trzech posłów, wniosek ten uzyskał tylko 7 głosów, tem samem więc przepadł. **Za wnioskiem głosowali posłowie: Dąbrowski, Pawłowski, Poznański, Bryl, Sobek, Posacki i Targowski.** Pos. Błyskosz postawił wniosek aby wstrzymać się z zajęciem stanowiska aż do czasu wyniku śledztwa i wniosek ten został odrzucony 22 głosami przeciw 13.

Warszawa. (tel. wł. g). O godz. 4 popoł. rozpoczęły się w gmachu sejmu obrady komisji regulaminowej. Rozpatrywano sprawę wydania posłów Marka, Bobrowskiego i Stańczyka. Przemawiali: pos. Lieberman, min. srawiedliwości, Nowodworski, pos. Jaroszyński (dubadecja) i in. Po dyskusji przystąpiono do głosowania. Wniosek posła Brodackiego o wydanie posła Stańczyka i Bobrowskiego z wyłączeniem posła Marka przeszedł większością 8 przeciw 7 głosom. Posiedzenie było nadzwyczaj liczne, oprócz członków z głosem decydującym przybyło wielu senatorów i posłów.

Kiedy wniosek p. Brodackiego został przyjęty zaszła niezwykle komiczna scena: nikt mianowicie z posłów endeckich ani piastowych nie chciał się podjąć referatu na plenum. Ani prof. Konopczyński ani p. Brodacki. ani p. Widota. M. i. gdy p. Brodacki, któremu proponowano objęcie referatu odmówił przyjęcia, któryś z posłów zawołał: to może obejmie referat kolega pański Widota? Na to poseł Widota oświadczył: Nie mogę jestem weterynarzem!

Połączenie stronnictw ludowych

stwarza perspektywę sformowania rządu naprawy Rzeczypospolitej.

Przerażenie w Piaście. — Rząd naprawy Rzeczypospolitej i sanacji skarbu.

Warszawa. (tel. wł.) Połączenie się dwu demokratycznych stronnictw ludowych jest politycznym wypadkiem dnia i stwarza możliwość **zupełnie nowych, pomyślnych dla państwa perspektyw politycznych.**

Skonsolidowanie się obozu ludowego stwarza **silny ośrodek przyciągający** w łonie demokracji polskiej. Menerzy piastowi, którzy za wszelką cenę chcieli udaremnić połączenie, chodzą ze zwieszonemi głowami. Szczerszym politykom tego stronnictwa wstyd, że dotąd tkwią w środowisku reakcyjnem i geszeftciarskiem i radziby się stamtąd jak najrychlej wydobyć.

W związku z tem wszystkiem już dziś zarysowuje się możliwość **zastąpienia zdeskredytowanego rządu — rządem naprawy Rzplitej.** Wobec tego, że w obecnych warunkach trudno jest stworzyć rząd parlamentarny w nowem, demokratycznem ukształtowaniu, najkorzystniejszem i najrealniejszem w oczach wielu poważnych polityków jest **utworzenie rządu pozaparlamentarnego**, dającego gwarancje **zrealizowania postulatów demokratycznych;** rządu, którego pierwszem zadaniem byłaby **sanacja skarbu. Realizacja sanacji skarbu musiałaby być zabezpieczona drogą ustawową, przez dane rządowi i Radzie finansowej odpowiednich pełnomocnictw** uniezależniających ich pracę od chwilowych konjunktur parlamentarnych.

Gwarancje te, jak i liczenie się z potrzebami szerokich warstw **pracującej inteligencji, włościaństwa i robotników** dałoby rządowi **silne oparcie w zaufaniu społeczeństwa i podniosłoby autorytet Polski w oczach zagranicy,** dając dowód, że państwo nasze wstępuje na drogę **celowej, zasadniczej naprawy.**

Czytajcie „Kurjera Lwowskiego".

Sprawy polskie.

Wydzierżawienie monopolu tytoniowego.

Według niepotwierdzonych jeszcze oficjalnie wiadomości z Warszawy p. min. Kucharski pertraktuje z francuską spółkę Samuel Lurie i Gordon w sprawie wydzierżawienia monopolu tytoniowego. Monopol ma być wydzierżawiony na 45 lat za 250 miljonów franków szwajcarskich, które firma ma zapłacić skarbowi jednorazowo Pertraktacje prowadzi p. Berger - Górzyński. P. Samuel Lurie jest naturalizowanym w Paryżu żydem rosyjskim. P. Gordon jest również semickiego pochodzenia. Widocznie rząd narodowej większości, który, codziennie rano pieje na antysemicką nutę, nie jest tak dla żydowskiego pokolenia straszny, jak wierzą zfanatyzowani zwolennicy Chjeno-Piasta.

Skierski nie Sikorski.

Inspektorem IV. armji w Krakowie mianowany został gen. dyw. Leonard Skierski, a nie gen. Sikorski, jak podała mylnie P. A. T.

Zarząd Związku stronnictw ludowych.

Warszawa. (tel. wł.) W skład Zarządu głównego Związku stronnictw ludowych z ramienia dotychczasowego stronnictwa Jedności ludowej weszli: pos. A. Anusz, pos. A. Bogusławski, A. Babicz, A. Czapski, Czech, pos. Jan Dąbski, poseł A. Dubrawnik, M. Downarowicz, pos. W. Fijałkowski, St. Gutowski. red. dr. W. Jampolski, J. Kulisiewicz, P. Kaszubek, P. Karasiewicz, Marciniak, b. pos. J. Madej: W. Pawelec. pos. dr. K. Polakiewicz, red. Z. Sachnowski. J. Tyszkiewicz, sen. B. Wysłouch, pos. T. Wilkoński. pos. Wyrzykowski, pos. W. Wojtowicz.

Około sprawy waloryzacji.

Warszawa (AW). W min. skarbu odbyła się konferencja w sprawie waloryzacji podatków z udziałem 2 współpracowników Jounga Nixona i Bensona. Obaj oświadczyli się bezwzględnie za waloryzacją podatków, stanowiącą wedle ich zdania kamień węgielny programu sanacyjnego. Natomiast obaj uważają, że wprowadzenie do obecnej ustawy zasady waloryzacji kredytu byłoby jednak niesłusznem gdyż sprawa ta wymaga odrębnego traktowania.

Zebranie klubu ludowego.

Zebranie klubu ludowego odbędzie się w piatek 30 b. m. o godz. 7·30 w. w lokalu redakcji „Kurjera Lwowskiego". Na porządku dziennym: Sprawozdanie z kongresu stronnictw ludowych w Warszawie. Ref. dr. W. Jampolski.

Wiadomości telegraficzne.

— **Zamach na Kemala paszę.** Z Konstantynopola donoszą, że na Kemala paszę i jego żonę dokonano zamachu w ten sposób, że podano im zatrute potrawy. Pomoc lekarska zdołała oboje uratować.

— **Kryzys gabinetowy w Niemczech.** Po zrzeczeniu się dra Alberta misji utworzenia gabinetu, podjęto rokowania celem utworzenia rządu na podstawie parlamentarnej. Jako kandydat na premiera wymieniany jest przywódca bawarskiej partji ludowej Leicht.

— **Dr. J. Twardowski dyr. Banku austropolskiego.** Rada Nadzorcza Banku austro-polskiego we Wiedniu wybrała w miejsce śp. Dr. Bilińskiego prezydentem tego Banku b. min. Dr. Juljusza Twardowskiego.

— **Sowieckie szykany wobec komisji papieskiej.** W gmachu misji papieskiej w Moskwie został umieszczony przez władze sow. specjalny komendant bolszewicki, urzędnik P. U. (czerezwyczajki). Pomimo gwałtownych protestów szefa misji ks. Walsha komisarjat spraw zagr. komendanta tego nie usunął. Wobec tego ks. Walsh 22. bm. opuścił Moskwę i wyjechał do Rzymu.

— **Uznanie zasług Curie-Skłodowskiej.** Francuzki minister oświecenia publicznego złożył w Izbie Deputowanych projekt ustawy przyznającej Curie Skłodowskiej tytułem nagrody od narodu francuskiego dożywotnią pensję w wysokości 40.000 franków (a. w.(

— **Wszechrosyjski zjazd pracowników naukowych.** Moskwa (A. W.) 23. bm. otwarty został w Moskwie pierwszy zjazd wszechrosyjski na polu naukowym. Przybyło 28 przedstawicieli różnych instytucji naukowych rosyjskich. Delegaci ci składali się wyłącznie z sympatyków sowietów.

— **Uroczystość polsko-jugosłowiańska.** Staraniem ligi polsko-jugosłowiańskiej odbędzie się w sobotę dnia 1. grudnia o godz. 7 w sali ratuszowej uroczystość na pamiątkę 5-tej rocznicy zjednoczenia Jugosławji. Program tej uroczystości obejmuje: Zagajenie prof. Uniw. T. Lehr-Spławińskiego, przemówienie prezesa Związku młodzieży jugosłowiańskiej, uczącej się we Lwowie p. Stefanovića i krótki referat o Jugosławji prof. Pogonowskiego. Chór techniki odśpiewa szereg pieśni jugosłowiańskich i polskich. Liga zaprasza uprzejmie na tę uroczystość wszystkich sympatyków Jugosławji i zwolenników idei zbliżenia się jugosłowiańsko-polskiego. Wstęp bezpłatny.

— **Ustawa o zaopatrzeniu inwalidów i ich rodzin. Warszawa.** (tel. wł. g). Na wczorajszem posiedzeniu sejmu przyjęto ustawę o zaopatrzeniu inwalidów i ich rodzin. W trzeciem czytaniu uchwalono ustawę o zniesieniu min. zdrowia. Następne posiedzenie sejmu we środę o godz. 3 popoł.

— **Anglja żąda zniesienia kontroli wojskowej w niemczech. Wiedeń.** (Pat.) N. Fr. Presse z Paryża: Matin donosi, że rząd angielski wysłał do swego przedstawiciela w międzykoalicyjnej komisji wojskowej i kontrolnej w Berlinie instrukcję, która się równa zupełnemu zniesieniu kontroli wojskowej.

— **Dr. Reich prezesem koła żydowskiego.** Warszawa. 28. XI. Na posiedzeniu parlamentarnego Koła Żdyowskiego dokonano wyboru organów Koła z następującym wynikiem: Prezesem Koła został wybrany Dr. Leon Reich. wiceprezesem Farbstein, Birnbaum i dr. Rozmarin, sekretarzem p. Insler, zaś przewodniczącym komisji parlamentarnej p. Grünbaum.

Kronika.

— **Podrożenie opłat telegraficznych.** Z powodu podwyższenia wewnętrznej taryfy telegraficznej podwyższona będzie opłata za telegramy do Czechosłowacji, Rumunji i Węgier w sposób następujący: 1) opłata od wyrazu telegramu zwykłego do Czechosłowacji i Rumunji wynosi 40.000 mk. plus 7 cent. od wyrazu, 2) opłata za telegramy do w. m. Gdańska pozostaje bez zmiany, 3) w ruchu telegraficznym między polskim G. Śląskiem a niemieckim G. Śląskiem opłata od wyrazu wynosi 28 centymów.

Stawki podane w centymach przelicza się na marki polskie według każdocześnie obowiązującego ekwiwalentu franka złotego do marki stosowanego dla telegramów zagranicznych.

— **Emigracja ze sceny lwowskiej.** Artysta dramat. teatru lwowskiego p. Roman Niewiarowicz opuścił scenę lwowską, zniechęcony warunkami uniemożliwiającymi pracę artystów.

— **Ogień w sklepie.** W sklepie manufakturowym Daniela Rosenberga mieszczącym się przy ulicy Legionów l. 37. powstał ogień, który wkrótce objął część sklepu. Wezwana straż pożarna po półgodzinnej akcji ratowniczej ogień zlokalizowała. Pastwą płomieni padła wielka ilość galanterji oprócz towarów wartości dotychczas nieobliczonej. Jak się okazało ogień przedostał się do sklepu przez sufit w którym zajęła się źle wmurowana belka od iskry wypadłej z pieca, stojącego w mieszkaniu mieszczącym się ponad sklepem.

Podwójne nieszczęście w stanie Oklahoma. Stan Oklahoma, jeden z tych stanów, które wywierają najmniej wpływów na całokształt życia politycznego i społecznego w Stan. Zjedn. przedstawia dzisiaj „wyspę“, na którą są zwrócone oczy całego narodu. Kilka tygodni temu w stanie Oklahoma rozgorzała walka pomiędzy gubernatorem Waltonem a organizacją tajną, zwaną „Ku-Klux-Klanem“. Organizacja ta, zwana także „niewidzialnem mocarstwem“, mająca własnego „cesarza“, zdobyła w ostatnich czasach tylu członków w stanie Oklahoma.

— **Wciąż jeszcze nie wszyscy wiedzą,** że tłuszcze jadalne są wydajniejsze, lepiej się przechowują i że są znacznie tańsze od masła i smalcu. Najlepszym jadalnym tłuszczem roślinnym jest „CERES“.

Notowania giełdowe.

Giełda warszawska.

Dolary St. Zj. 3610, Belgja 167$^{1}/_{2}$, Holandja 1,374 Londyn 1580, N. Jork jak gotówka, Paryż 194$^{1}/_{2}$, Praga 104750, Szwajcarja 632, Wiedeń 50$^{1}/_{2}$, Włochy 156, Franki złote 695, Bony złote 580.

Giełda zurychska.

Zurych, 28. 11. 1923.

Holandja 217$^{3}/_{4}$, N. Jork 571, Londyn 24·95, Paryż 30·70, Medjolan 24·65, Praga 16·62$^{1}/_{2}$, Budapeszt 0·03, Bukareszt 2·95, Belgrad 6·25$^{1}/_{2}$, Sofia 4·50, Wiedeń 0·0080$^{1}/_{2}$, Stemp. kor. austr. 0·0080$^{1}/_{2}$, Szwajc. Bankverein notował dziś nieoficjalnie Warszawę 0·0001$^{1}/_{8}$ i 0·0002$^{1}/_{4}$, markę niemiecką 0·0085, 0·0090 za 10 miljardów.

SPORT.

— **Zarząd Karpackiego Towarzystwa Narciarzy** przypomina swym członkom, że doroczne walne zgromadzenie odbędzie się dnia 29 b. m. o godz. 19 w lokalu Twa ul. Rodlewskiego 7. II. p. Obecność wszystkich cyłonków konieczna.

Pogoń — Team D. O. K. VI. 5 : 1 (2 : 0)

Pogoń wystąpiła z 4-ma graczami rezerwy. Team wojskowi złożony przeważnie z graczy 19. p. p. O. L. O zawodach tych trudno coś napisać, ze względu na słabą grę reprezentacji wojskowej. Trójka środkowa Pogoni wykazała doskonałą formę, w jakiej obecnie się znajduje. Konieczna jedynie jednego skrzydła. Pomoc Pogoni grała b. ofiarnie, zwłaszcza Gulicz. Wieczysty w bramce obronił ślicznie kilka pięknych rzutów, zresztą miał bardzo mało do roboty. W Teamie Czermański w brnmce w pierwszej połowie grał słabo i niepewnie, w drugiej natomiast bronił brawurowo. Obrońcy Hawiing i Budziąnowski wywiązali się dobrze ze swego zadania. W napadzie grał tego dnia Drapała zupełnie poprawnie i on jeden był groźnym pod bramką Pogoni. Dla Pogoni bramki strzelili: 3 Wacek i po jednej Bacz i Garbień. Dla Teamu honorową bramkę zdobył Drapała.

Rogów 7 : 1 dla Pogoni.

J.

— **Wielkie zawody lekkoatletyczne w Austrji.** Na zawody, które mają się odbyc po igrzyskach olimpijskich, Austrja zaprosiła do Wiednia zawodników Ameryki, Szwecji i Finlandji.

— **Barcelona** hiszpańska gra dnig 21 i 22 grudnia z Vasasem (Budapeszt), 25 i 26 grudnia ze Spartą praską, 31 grudnia i 1 stycznia ze Slavią (Praga), 5 i 6 stycznia z M. T. K. - Budapeszt. **M. T. K.** Budapeszt ma podonbo wyjechać do Ameryki.

J. J.

Drukiem A. Goldmana, Sykstuska 19. Tel. 874. Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroński.